

Klub 60+

Pensionistforening for tidligere medarbejdere i Fødevareministeriet og for nuværende 60+ -medarbejdere



Fra Klubbens besøg på Carlsberg

torsdag, den 26. maj 2011

Deltagerne mødtes kl. 14.00 ved Carlsberg Besøgscenters Souvenirkiiosk, hvorfra guiden viste rundt på en lang og interessant vandring.

Bryggerdynastiet Jacobsen omfatter perioden fra 1773 til 1914. I 1773 fødtes i Vendsyssel Chresten Jacobsen som søn af fæstegårdmand. Han flyttede til København og blev legebrygger i bryggeriet på hjørnet af Brolæggerstræde og Knabrostræde. Her fødtes 1811 Jacob Christian Jacobsen. Faderen blev med tiden økonomisk forholdsvis velstillet, og sønnen havde et godt grundlag for at drive bryggeriet videre. Han fornyede bryggeriteknikken og skaffede nye gærtyper fra udlandet, som blev grundlaget for fremstillingen af pilsnerøl.

I 1847 flyttedes virksomheden ud til Valby bakke, hvor der i forbindelse med etableringen af jernbane til Roskilde var fundet godt vand, og hvor der var mulighed for at udgrave kølekældre i tilstrækkelig stort omfang. Bryggeriet blev til stadighed udvidet. J. C. Jacobsen betragtede selv bryggeriet som afsluttet i 1868. Men han blev egentlig aldrig færdig med sit Carlsberg, der er opkaldt efter sønnen Carl Jacobsen. J. C. Jacobsen byggede omkring 1870 et Annexbryggeri (det første Ny Carlsberg) til sønnen Carl Jacobsen, der havde været 5 år ved udflytningen til Valby. Sønnen byggede derefter det andet Ny Carlsberg, der var færdigt 1881, og det tredje Ny Carlsberg igennem 1890'erne. Carl Jacobsen døde i 1914.



Klub 60+

Pensionistforening for tidligere medarbejdere i Fødevarerministeriet og for nuværende 60+ -medarbejdere

J. C. Jacobsen var stærkt optaget af teknisk videnskab, der strakte sig ud over viden om gær og ølfremstilling, der jo var grundlaget for virksomheden. Den gjaldt også anvendelsen af moderne virksomhedsteknik: f. eks. anvendelse af en dampmaskine som kraftcentrum, og anvendelse af støbejern i meget vid udstrækning. Han var dog også interesseret i kunst, især bygningskunst. Mange er de bygninger, han har præget og direkte bekostet eller sponsoreret. Det største er vel nok genopbygningen af Frederiksborg Slot 1875 som Nationalt Museum efter en brand. Hans egen bolig blev holdt i en pompøs og repræsentativ stil. Den tjente senere som æresbolig for betydelige videnskabsmænd. Bedst kendt er Niels Bohr.

Carl Jacobsen var kunstsamler og anbragte kunstgenstandene i sit private glyptotek i forbindelse med sin egen bolig, der trods sin størrelse i højere grad end faderens er en familiebolig. Senere byggede han Glyptoteket (1897) til sine stadig større samlinger. Også spiret på Nikolaj Kirke skyldes ham. Ved hans død lå der færdige planer for et tilsvarende spir på Frue Kirke. Jesuskirken blev opført som et familiekapel. Kirken er ligesom dele af Ny Carlsberg smykket med svastikaer, et gammelt indisk symbol på lykke.

Arkitekturen på Carlsberg er præget af historicismen, og bygningerne er udsmykket med ornamenter og dekorationer næsten overalt, hvor der var plads til dem: I stedet for et almindeligt hjørne på en på en industribygning byggedes et hjørnetårn, der øverst forsynedes med en broncestatue. Murene er mønstermurede og profilerede. I 1920'erne vendte de arkitektoniske strømninger og ornamenter og dekorationer og i det hele taget udsmykning af huse blev betragtet som gammeldags og upassende. I stedet kom funkisstilen.

På vandringen gennem Carlsberg gik man gennem staldene (med heste), smedjen og karetmagerværkstedet ud i skulpturhaven med bl.a. en lille havfrue med springvand. På den videre tur passeredes Æresboligen og en række bygninger, der er karakteristiske for J. C. Jacobsens opfattelse af industribygninger: Stjerneporten med fyrtårn, der faktisk brugtes som sømærke, Dipylonporten (dobbeltporten) med J. C. Jacobsens Gyldne ord og en billedfrise med Ottilia og Carl Jacobsen i midten, Elefantporten med det let snoede tårn med forgyldt vindfløj og igen Carl og Ottilia på galleriet, den snoede Lotusskorsten med broncekimærer og en sning opstået ved en forskydning af murstenene på 7 mm i forhold til de underliggende, la-

Klub 60+

Pensionistforening for tidligere medarbejdere i Fødevarerministeriet og for nuværende 60+ -medarbejdere

gerkælder 3 fra 1969 med forgyldte skjolde, der hver symboliserer en bagvedliggende vandret "kælder", (lagertank).

På mange af bygningerne og især på portene er opsat "Gyldne ord", f.eks Semper ardens, Laboremus pro patria, Arbejde og Nøjsomhed og den store indskrift over Dobbeltporten: "Ved bryggeriets drift skal det være det stadige formål uden hensyn til den øjeblikkelige fordel at udvikle fabrikationen til den størst mulige fuldkommenhed således at dette bryggeri og dets produkter altid skal kunne stå som et mønster og ved deres eksempel virke til at ølbryggeriet her i landet holdes på et højt og hæderligt standpunkt".



Efter at produktionen er flyttet fra Valby, er der planer om at opføre en ny bydel på dele af området og der er allerede indrettet en skateboardbane, Dansehaller og Gallerier. Carlsberg Akademi holder til i Æresboligen.

Efter rundvisningen var der lejlighed til på egen hånd at bese Besøgscenret med Flaskesamlingen, Carlsbergs og øllets tidslinie, dampmaskinen, maltekælderen m.m.

Klub 60+

Pensionistforening for tidligere medarbejdere i Fødevareministeriet og for nuværende 60+ -medarbejdere

Endelig samledes man i Bar Jacobsen for at nyde husbryggeriets produkter.

